

Stagekaart Minor Leiderschap in het onderwijs – 2023/2024

In deze stagekaart wordt in het kort de belangrijkste zaken met betrekking tot de Minor 'Leiderschap in het onderwijs' omschreven. Er wordt kort ingegaan op de inhoud van de minor én de wijze/omvang van begeleiding die gevraagd wordt. Deze minor maakt onderdeel uit van de Pabo aan de Hogeschool van Arnhem Nijmegen (HAN).

Lengte	circa 15-20 weken
Periode	maart - juni
Dagen	<ul style="list-style-type: none"> - De student loopt minimaal één dag (8 uur) per week stage. - Op de dag waarop de studenten lessen in het kader van de minor volgen vinden er in principe geen stage-activiteiten plaats. Voor het schooljaar is dat de donderdag. - Naast een vaste stagedag per week kan het wenselijk zijn om af en toe een andere dag(deel) in de week te kiezen voor de stage, zodat de student zoveel mogelijk verschillende elementen van de taken en rollen van een schoolleider kan zien. - De stagebegeleider en de student bepalen in onderling overleg welke dagen / dagdelen het meest geschikt zijn voor de stage.
Stagetype	Begeleide (meeloop)stage
Begeleiding(stijd)	<p>De minorstudent is in principe aanwezig bij alle activiteiten die door de schoolleider worden ondernomen. In onderling overleg wordt bepaald in welke (uitzonderlijke) situaties dat niet het geval kan zijn.</p> <p>Uiteraard kunnen studenten ook (kleine) leidinggevende activiteiten oppakken die moeten worden gedaan in de school die in het verlengde liggen van de minor. Het is echter niet de bedoeling dat de studenten worden continu worden ingezet voor klussen. Zij werken tijdens hun stage vanuit de minor aan twee grote eindopdrachten (Denkkracht en Daadkracht) en een aantal tussentijdse praktijkopdrachten.</p> <p>Voor Denkkracht moeten studenten a.d.h.v. de tussentijdse opdrachten gaan observeren, analyseren en theorie verwerken. Voor Daadkracht moeten zij, in overleg met de mentor, een activiteit uitvoeren die past binnen de agenda van de stageschool. Hierin gaan ze een aspect van leiding geven aan den lijve ervaren. Ze sluiten dus aan bij een thema binnen uw school waarbij zij de verantwoordelijkheid op zich nemen voor (een deelaspect van) dat thema. Het is een voorwaarde dat hierin ook een appél wordt gedaan op communiceren, afstemmen en draagvlak creëren.</p> <p>Op basis van het bovenstaande bestaat de begeleiding van de mentor uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het elke stagedag bieden van zoveel mogelijk ruimte aan de student om mee te kijken en mee te doen met de activiteiten die de mentor bij het dagelijks werk als leidinggevende uitvoert; - het observeren, aansturen en bespreken van de activiteiten die de student onderneemt in het kader van de minor en het geven van feedback en feedforward daarbij; - het delen van kennis en ervaringen als leidinggevende met de student zodat deze hiervan leer en tot inzichten kan komen over wat het geven van leiding in het onderwijs inhoudt (bewust tijd vrijmaken (richtlijn: 1 uur per stagedag) om met de student in gesprek te gaan over dat wat er bij de student leeft ten aanzien van de minor); - het lezen en bekijken van de eindproducten en tussentijdse opdrachten en deze van feedback en ondertekening voorzien. Dat gebeurt in elk geval grondig ergens halverwege de stage (stand-van-zaken-gesprek) en bij de afronding van de stage/minor.

Omschrijving minor 'Leiderschap in het onderwijs'

Het centrale doel van de minor is: "Beschik ik over leiderschapskwaliteiten en is het schoolleiderschap in de toekomst iets voor mij?" Het betreft dus een eerste oriëntatie op leiderschap. De student wordt binnen de minor niet opgeleid tot leidinggevende en hoeft dus niet aan te tonen of hij/zij een goede schoolleider is. De student moet aantonen dat hij/zij zich voldoende georiënteerd heeft op het schoolleiderschap. De minor wordt aangeboden aan studenten van de Pabo en de lerarenopleidingen (ILS) van de HAN en aan studenten die buiten de HAN een lerarenopleiding volgen. De minor is een combinatie van theorie (opleidingsdeel) en praktijk (stage).

Elke week is er een lesdag op de HAN waarbij theorie over leiderschap, het uitwisselen van (stage)ervaringen en het doen/uitwerken van kleine opdrachten thematisch aan bod komen. Qua thema's moet dan worden gedacht aan 'Organisatiestructuren', 'Communicatie van leiderschap', 'Leiderschapscompetenties en -rollen', 'Professioneel gedrag', 'Schoolcultuur', 'Kwaliteitszorg', 'Koers en schoolbeleid', 'Externe relaties' en 'Beheerstaken'. Naast de vaste docenten die de lessen verzorgen worden er regelmatig gastdocenten uitgenodigd die een dagdeel verzorgen. Dit zijn leidinggevendenden uit het werkveld die hun kennis en inzichten willen delen met de minorstudenten. De student wordt gestimuleerd om alle input vanuit de opleidingsdagen te relateren aan hetgeen hij/zij bij u op de stageschool waarneemt.

Naast het opleidingsdeel op de HAN gaan de studenten minimaal één dag per week stagelopen op een school in het primair onderwijs (pabo studenten) of het voortgezet onderwijs (studenten van de overige lerarenopleidingen). Daar lopen zij mee met een schoolleider/locatieleider/afdelingsleider en ervaren door die leidinggevendenden te observeren, met hen in gesprek te gaan, professionele dialogen te voeren en voor hen praktische opdrachten uit te voeren die horen bij de dagelijkse gang van zaken op de school hoe het is om leiding te geven in het onderwijs. Tijdens de stage voeren de studenten ook opdrachten uit die ze vanuit de minor hebben meegekregen. Het opdrachten in het kader van twee grote OnderwijsEenheden: Denkkraft en Daadkraft. Voor Denkkraft gaan studenten a.d.h.v. opdrachten observeren, analyseren en theorie verwerken. Voor Daadkraft moeten zij, in overleg met hun stagebegeleider, een activiteit uitvoeren die past binnen de agenda van de stageschool zodat zij een aspect van leiding geven aan den lijve kunnen ervaren.

Leeruitkomsten/toetsproducten die de student uitvoert op de stageplek

I. Denkkraft (15 studiepunten)

Opdracht

Observeren van, registreren over, vragen over, interpreteren van, deelnemen aan en onderzoeken van zoveel mogelijk facetten van leidinggeven binnen een onderwijssetting

Doel

Zicht krijgen op de wijze waarop een schoolorganisatie functioneert en welke leiderschapsrollen en -taken hierbij horen. De student neemt kennis van diverse modellen en instrumenten uit de managementliteratuur en legt daarbij een relatie met hetgeen hij/zij waarneemt in de beroepspraktijk.

Werkwijze

- **Stagedagen - verslaglegging**

Gedurende de looptijd van de minor is de student minimaal 1 dag per week op stage. Hij/zij loopt mee met een leidinggevende binnen de school en oriënteert zich zo breed mogelijk op alle facetten van het leiderschap. De leidinggevende beschouwt regelmatig verslaglegging en voorziet de voortgang van de student van (schriftelijk) commentaar. Dat geeft zicht op welke ontwikkeling de student doormaakt en het zorgt ervoor dat eventuele misconcepten aan het licht kunnen komen. De concrete uitwerking en opbrengsten van de praktijkopdrachten worden vastgelegd in een portfolio.

- **Praktijkopdrachten - verslaglegging in portfolio**

Gedurende de looptijd van de minor voert de student praktijkopdrachten uit binnen de stageschool die in de minor worden uitgelegd en voorbereid. Er dient een uitwerking per praktijkopdracht te komen, waarin de student beschrijft hierin hoe de opdracht is aangepakt, en wat er geleerd is. Bij iedere opdracht wordt een koppeling gelegd met literatuur (boek uit de literatuurlijst, zelfgekozen bronnen: artikel, boek, Tedtalk, podcast etc.). De student maakt inzichtelijk welke kennis, inzichten en/of vaardigheden je hierbij hebt opgedaan.

Toets: eindverslag en assessment

De stageverslaglegging en de uitwerking van de praktijkopdrachten (vastgelegd in het portfolio) vormen aan het eind van de minor de basis voor een afrondend verslag (Persoonlijk WerkConcept (PWC)) over de minor. Dit eindverslag is het uitgangspunt voor een assessmentgesprek waarbij het antwoord op de vraag: "Wil en kan ik leidinggeven?" centraal staat.

II. Daadkracht (15 studiepunten)

Opdracht

Leidinggeven aan (een deel van) een organisatieproces binnen een school.

Doel

Ervaren hoe het is om zelf actief leiding te nemen zodat zicht ontstaat op de leidinggevende kwaliteiten en ambities van de student.

Werkwijze

De student gaat met een leidinggevende (mentor stageschool) in gesprek over de agenda van de school: wat speelt er allemaal dit schooljaar? Qua inhoud (bijvoorbeeld de aanschaf van een nieuwe methode) en qua processen (bijvoorbeeld een aanpassing van vergaderstructuur). In overleg wordt één onderdeel uitgekozen waarbij de student een actieve leidinggevende rol gaat innemen. In de opdracht moet integraal leiderschap zichtbaar zijn. Dit betekent dat het niet uitsluitend 'bureauwerk' mag zijn; de student moet bij de opdracht actief samenwerken met andere geledingen binnen en/of buiten de school.

De student legt het proces van het uitvoeren van de opdracht vast (logboek en portfolio) en houdt een collega-student steeds op de hoogte van wat er gedaan is en wat er gaat gebeuren. Deze collega-student komt ook een keer langs op de stage om vast te leggen hoe er leiding wordt gegeven door de student. Vanuit de leidinggevende ontvangt de student regelmatig tussentijdse feedback.

Toets: presentatie

Aan het eind van de minor(stage) bereidt een presentatie voor over zijn/haar aandeel/rol in het schoolproces, in de vorm van een 'powerbeeld'. Dat powerbeeld wordt gepresenteerd en bij een voldoende beoordeling sluit de student het onderdeel 'Daadkracht' van de minor af.

Vragen?

Heeft u vragen dan kunt u contact opnemen met Jeanette Deenen.

Jeanette.Deenen@han.nl